

Vanhusneuvoston kokous 8/2020

Aika: 7.10.2020 klo 12.30-15.05

Paikka: Teams -etäkokous

Läsnä:

Puheenjohtaja

Olli Männikkö

Jäsenet

Marja-Liisa Lahtinen

Gustav Båsk

Kerttu Perttilä

Kalevi Kivistö

Matti Passinen

saapui klo 13.05 asian 5 aikana

Katri Rannisto

Hannu Viitanen

Anu Helle

Lasse Hoffman

Riitta Lahikainen

saapui klo 12.50 asian 5 aikana

~~Pentti Walkama~~

Asiantuntijajäsenet

Susanna Tommila

saapui klo 13.00 asian 5 aikana

Matti Lyytikäinen

poistui klo 13.30 asian 5 jälkeen

Kari Sirviö

Sirkku Wallin

Kh:n edustaja

~~Maria Guzenina~~

Sihteeri

Maria Rysti

Muut:

Jorma Valve

klo 13.30 asia 6

Niko Ferm

klo 13.30 asia 6

Suvituulia Taponen

klo 14.15 asia 7

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.30

2. Kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin osallistujat sekä kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin työjärjestys lisäyksillä kohtaan 10.

4. Pöytäkirjantarkastajan valinta

Valittiin pöytäkirjantarkastajaksi Kalevi Kivistö puheenjohtajan lisäksi.

5. Sosiaali- ja terveystoimen ajankohtaiset asiat

Matti Lyytikäinen esitteli ajankohtaisia asioita. Talousarviota ja toimintaa ohjaavat Espoo -tarina ja Sosiaali- ja terveystoimen strategia. Vuoden 2020 talouden seurannassa näkyy korona -epidemian vaikutus palvelutuotantoon. Toimintoja on jouduttu osin priorisoimaan. Joiltain osin palvelujen käyttö on ollut pienempää kuin aiemmin. Toimintakulut ylittyvät noin 10 miljoonaa euroa, ja tulot alittuvat noin 5 miljoonaa euroa. Valtion kompensatio on vielä hieman epäselvää. ”Taloudellisesti kestävä Espoo” -ohjelma esittää kulujen leikkauksia 5 vuoden ajalle. Ohjelmassa tavoitellaan hitaampaa kustannusten ja henkilöstömäärän kasvua. Digitalisaatiolla tavoitellaan myös säästöjä.

Sosiaali- ja terveystoimen talousarvioon vuodelle 2021 on tulossa pientä lisäystä kaikille tulosyksiköille. Vanhusten palvelujen osalta panostetaan kotihoitoon.

Toiminnan painopisteet talousarviovuodelle vanhusten palveluissa ovat:

- Kehitetään kotona asumista tukevia palveluja
- Kehitetään yksikkörajat ylittäviä prosesseja
- Panostetaan paljon palveluja käyttävien henkilöiden tunnistamiseen ja palveluohjaukseen
- Kehitetään elämän loppuvaiheen hoitoa
- Parannetaan tuottavuutta ja talouden johtamista

Vanhusten palvelujen toiminnan muutokset 2021 talousarvioissa ovat:

Kehitetään kotona asumista tukevia palveluja

- Kotihoidon kasvu 11%, lisätään etäkotihoitoa (tavoite 10% käynneistä)
- Toteutetaan yhden kotihoidon alueen ulkoistamisen (toteutuu vuoden 2020 lopulla) vertailukehittäminen
- Siirretään kotihoidon lääkäripalveluiden piiriin myös kotihoidon ostopalvelu- tai palveluseteliasiakkaita.
- Omaishoidon tuen asiakasmäärä kasvaa (5%)
- Lyhytaikaishoidon (omaishoidon tuen vapaat) palveluseteli käytössä

Kehitetään yksikkörajat ylittäviä prosesseja

- Vakinaistetaan Liikkuva sairaala (LiiSa)
- Kehitetään kotiutustiimi erikoissairaanhoidon ja päivystysosastoille yhteistyössä HUSn kanssa (ulkopuolinen rahoitus)
- Kehitetään Auroranmäen arviointi- ja kuntoutusyksikön toimintaa edelleen kotiutumisen ja kotona asumisen tueksi -> kaikki 52 lyhytaikaishoidon paikkaa

otetaan käyttöön, lisäys 20 paikkaa

Panostetaan paljon palveluja käyttävien (PPT) henkilöiden tunnistamiseen ja palveluohjaukseen

- Kehitetään PPT-asiakkaiden tunnistamista ja palveluohjausta
- Omatyöntekijän roolin vahvistaminen
- Selvitetään Espoonlahden hoivakodin keskittymistä muistisairaiden asiakkaiden palveluihin

Kehitetään elämän loppuvaiheen hoitoa

- Kotisairaalaan laajennus (2020) mahdollistaa laadukkaan palliatiivisen hoidon ja saattohoidon (koti, hoivakodit)
- Espoon sairaalan ja Jorvin sairaalan osastojen palliatiiviset konsultaatiot lisääntyvät
- Lisätään tehostetun palveluasumisen paikkoja (15+)

Parannetaan tuottavuutta ja talouden johtamista

- Varmistetaan että pitkäaikaishoidon henkilöstömitoitus toteutuu uuden 1.10.2020 voimaan astuneen lain mukaisesti (mitoitus 0,55 vuoden 2021 alusta)
- Suunnitellaan ja toteutetaan Taloudellisest kestävä Espoon -ohjelman toimenpiteet
- Uusitaan kotihoidon asiakkuuskriteerit (parempi kysynnän hallinta)

Käsittelystä:

Kysymys: Kulkukeskus on aloittamassa ja siihen kohdennetaan jo nyt säästöjä. Kuljetusten kustannukset ovat olleet 11 miljoonaa euroa, ja nyt ohjelmassa esitetään 4,5 miljoonan euron säästöt. onko säästövelvoite yhdelle vuodelle vai 5 vuodelle?

Vastaus: Säästövelvoite on 5 vuodelle eli noin 1 miljoona euroa vuodessa. Tarkoitus on päästä tavoitteeseen yhdistelemällä matkoja. Korona tuo toki poikkeusjärjestelyjä.

Kommentti: On hätkähdyttävä säästövelvoite vähentää 200 henkilötyövuotta. Suuria säästövelvoitteita kaikenkaikkiaan.

Kysymys: Suojavarusteet tuovat suuria kuluja hoivakodeille. Voivatko ne saada kompensatiota?

Vastaus: Säästövelvoitteet koskevat koko kaupunkia. Länsi-Uusimaa -maakunta muuttaisi kokonaistilannetta huomattavasti, koska sosiaali- ja terveystoimi poistuisi kaupungin palveluista. Tukipalvelujen siirtyminen on vielä epäselvää. Nykyisen sote-uudistusesityksen mukaan rahallisesti häviäjiä ovat mm. Helsinki ja Espoo. Suojavarusteet: valtion tuki on ollut yleiskatteellista. Korvamerkittyjä korvauksia on luvattu. Toimialalla valmistellaan esitystä mahdollisista korvauksista. Päätöksiä ei vielä ole.

Länsi-Uusimaa -sote -hanke

Hanke käsittää neljä osahanketta.

	OSAHANKKEET	TEHTÄVÄ	PROJEKTIT	
Tulevaisuuden sotekeskus	1. Sote-keskus	Asukaslähtöisen, saavutettavan ja vaikuttavan Länsi-Uudenmaan sote-palvelukonseptin suunnittelu ja toimeenpano.	Sote-keskus-konsepti <ul style="list-style-type: none"> Lapset, nuoret, perheet Työkäiset Ikääntyneet Horisontaaliset projektit <ul style="list-style-type: none"> Ensilinjan palvelut Palvelujen turvaaminen suomen ja ruotsin kielellä Yhdyspinta erityispalveluihin ja esh:on Yhdyspinta kunnan järjestämiin ja muihin palveluihin 	4,7 M€
	Rakennerahoitus	2. Järjestäminen ja organisaatio	Valmistautuminen yhteisen sote-organisaation toiminnan käynnistämiseen.	<ul style="list-style-type: none"> Järjestäminen, strategia, ohjaus Tietojohtamisen ratkaisut Johtamisen, hallinnon ja tukipalvelujen ratkaisut <i>Esh:n järjestämisen, ohjauksen ja yhteistyön kehittäminen (Uudenmaan yhteistyöhanke)</i>
3. Digi ja ICT		Digi- ja ICT-ratkaisujen suunnittelu ja toteutus Sote-keskus- ja Järjestäminen ja organisaatio –hankkeille.	<ul style="list-style-type: none"> APTJ-ratkaisun valmistelu Sote-keskuksen uudet digiratkaisut Hallinnon järjestelmät ja ICT-infran ratkaisut 	7,1 M€
4. Hankehallinta		Hankekokonaisuuden koordinointi ja yhteinen hankehallinto.	<ul style="list-style-type: none"> Siirtymäsuunnittelu Osallisuus, viestintä ja markkinointi Projektihallinto ja fasiliteetit 	2,1 M€

Käsittelystä:

kysymys: missä näkyy sosiaalityö?

Vastaus: Kehittämistä ei ole hahmotettu segmenteittäin, vaan kokonaisuutena. Sosiaalityö on esimerkiksi osa perhekeskusta. Muitakaan toimintoja ei ole kuvattu. Kyseessä on kuitenkin so-te -keskus (sosiaali- ja terveyskeskus).

Kommentti: Sosiaali- ja terveyspalvelut yhdistettiin Espoossa 1990 -luvulla, ja silloin oli paljon ristiriitoja. Toivottavasti niihin ei tarvitse palata.

Vastaus: 30 vuodessa on menty eteenpäin. Tällä hetkellä kaikissa sosiaali- ja terveystoimen tulosityksiköissä on sekä so- että te -palveluja.

Kysymys: näkyykö maakunnan vanhusneuvosto hankkeessa?

Vastaus: Vanhusneuvostot ovat tärkeitä, eikä niitä ole unohdettu. Työskentely on vasta käynnistymässä. Vaikuttamistoimielimet pidetään mukana.

Päätös: merkittiin esitys tiedoksi.

6. Espoo-tarinan valmistelu

Strategiajohtaja Jorma Valve esitteli Espoo-tarinan päivittämisen valmistelua. Tarina on luotu 2013 ja kertaalleen päivitetty vuosiksi 2017-2021. Päivitysprosessi on laaja, ja tarina on valmis kesällä 2021, kun valtuusto vaihtuu. Päivitystä varten on menossa kysely, joka jatkuu 30.10.2020 asti (Mun Espoo -yleiskysely). Uusi valtuusto hyväksyy 2021 syyskuussa uuden Espoo -tarinan, joka ohjaa valtuustokauden ajan Espoon kehittämistä.

Käsittelystä:

Kysymys: Tarina on vuosille 2021-2025. Miten maakunta -uudistus vaikuttaa tarinaan? Miten hyvinvoinnin edistäminen, joka jää kuntaan, tulee esiin?

Vastaus: Sote -uudistus on taas menossa ja varaudutaan siihen, että muutos tapahtuu, mutta aikaisintaan 2023. Voi olla, että muutos on niin iso, että jopa Espoo -tarina päivitetään silloin. Tavoitteena on järjestää hyvät palvelut espoolaisille, joko kaupungin tai sote -maakunnan toimesta. Huomioidaan sote -uudistaminen. Hyvinvoinnin edistäminen säilyy kunnalla ja Espoon kantaa vastuuta siitä.

Kysymys: Kun palvelukeskukset ovat nyt kiinni, niin miten saadaan Espoo -tarinan kyselyyn vastaukset ikääntyneiltä? Miten heidät tavoitetaan? Missä vastauksia voi antaa?

Vastaus: Palvelutaloihin on toimitettu paperisia lomakkeita, ja myös asiointipisteistä saa apua. Jos liikutaan vähän, niin ensisijainen vastaamisen tapa on digitaalinen. Toivottavasti läheisetkin auttavat ikääntyneitä vastaamaan.

Kommentti: nyt varmasti jää osin kuntalaisilta vastaamatta kyselyyn, mutta onneksi vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat mukana.

Kommentti: Vanhusneuvoston jäsenten kannattaa muistuttaa taustajärjestöjään kyselystä. Kirjastoihin pääsee, siellä pitäisi olla näyttävästi tämä asia esillä. Samoin uimahalleissa ja kuntosaleissa -voisiko näihin laittaa tietoa?

Päätös: merkittiin esitys tiedoksi.

7. Lääkärikäynnin palveluseteli turvaamaan hoitoon pääsy

Projektipäällikkö Suvi Tuulia Taponen esitteli asiaa. Kesän aikana terveysasemapalveluissa on valmisteltu lääkärikäynnin palveluseteli, jota käsiteltiin sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa 20.8.2020. Kiireettömän lääkärikäynnin palvelutuotantoa on supistettu noin 50% koronan takia. Lääkäreiden rekrytoinnissa on ollut haasteita. Hoidon tarpeen arvion perusteella myönnettävä, yksittäisen lääkärikäynnin kattava palveluseteli, on tarkoitus ottaa käyttöön 15.10.2020 alkaen. Syksyn aikana toteutetaan 1000 palvelusetelin kokeilu, jonka jälkeen palvelusetelin käyttö mahdollisesti laajenee. Palveluseteli on kuitenkin päätetty ottaa käyttöön toistaiseksi. Palvelusetelin saaminen edellyttää palvelutarpeenarviointia. Palvelusetelillä voi saada yhden lääkärin vastaanotokäynnin. Jos on tarve saman vaivan takia toiseen lääkärikäyntiin, asiakas voi saada toisen palvelusetelin Espoon terveysasemien neuvonnasta ja ajanvarauksesta. Palveluseteli on numerotunniste, joka yleensä lähetetään sähköisesti. Palvelusetelin voi saada myös paperisena postin välityksellä. Palveluseteli on voimassa 14 vrk. Kaupunki edellyttää, että palveluntuottajalta on löydettävä lääkärin vastaanottoaika 7 vrk:n kuluessa. Mikäli palveluseteli vanhenee, voi saada uuden, mutta siihen tarvitaan palvelutarpeenarviointi. Palvelusetelipalveluntuottaja huolehtii kaikista tarvittavista tutkimuksista liittyen asiaan, jonka vuoksi potilas käyttää palveluseteliä. Potilas maksaa palvelusta saman asiakasmaksun kuin terveysasemilla.

Käsittelystä:

Kysymys: käytetäänkö palveluseteliä vain yleislääkäripalveluihin?

Vastaus: palveluseteli kattaa yleislääkärin vastaanoton.

Kysymys: kerryttääkö palveluseteli maksukattoa?

Vastaus: Palvelusetelin omavastuuosuus ei kerrytä maksukattoa. Tämä liittyy asiakasmaksulakiin.

Päätös: merkittiin esitys tiedoksi.

8. PKS -vanhusneuvostojen tapaaminen 20.10.2020 klo 13-15

Tapaaminen järjestetään etäkokouksena. Aiheena ovat kaupunkien ajankohtaiset kuulumiset korona- ja digiloikkapainotuksilla. Muita teemoja ei ole tällä kertaa. Muut kaupungit eivät nähneet hyväksi nyt sopia HSL -seniorilippuun liittyvästä julkisesta kannanotosta. Asiasta voidaan kyllä keskustella yhteisesti tapaamisessa.

Päätös: merkittiin tiedoksi PKS -vanhusneuvostojen tapaaminen.

9. Toimialojen ja konserniesikunnan ajankohtaiset asiat ikääntyneen väestön näkökulmasta

9.1 Tekninen ja ympäristötoimi/ Sirkku Wallin

Jokeri -radan rakentaminen on käynnistynyt. Uuden oikeustalon rakentaminen edistyy. Lippulaivan kauppakeskuksen rakentaminen etenee, kortteli on pian harjakorkeudessaan.

Käsittelystä:

Kysymys: mikä on Lippulaivan kauppakeskuksen aikataulu?

Vastaus: kun metro aloittaa, noin vuonna 2022.

Kysymys: Lippulaivaan on tulossa päiväkotia ja kirjasto, ehkä senioritalo. Miten taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelma suhtautuu näihin? Ovatko nämä kaupungin hankintoja?

Vastaus: Päiväkotia on yksityisen hankinta. Kirjasto on kaupungin vuokratila. Rakennuksen omistaa Citycon Oy. Senioritalon osalta ei ole vielä päätöksiä käynnistymisestä.

Kysymys: onko senioritalo yksityinen eikä ole vielä sopimuksia?

Vastaus: kyllä näin on.

Kommentti: kun tiedetään säästötarpeet, voi olettaa, ettei kaupunki rakenna seniorikeskuksia.

9.2 Konserniesikunta/ Kari Sirviö

Kulkukeskus käynnistyy luultavasti marraskuussa 2020. Vielä tarkistetaan tarjottuja autoja ja kuskeja. Kilpailutuksessa painotettiin 75% laatua ja 25% hintaa.

Markkinaoikeus on kumonnut hankintapäätöksen. Kulkukeskuksesta on kuitenkin tehty väliaikainen päätös. Odotetaan KHO:ssa olevasta valituksesta päätöstä. Kulkukeskus tarjoaa palvelua koko Länsi-Uudellemaalle. Toiminta alkaa ensin Kirkkonummelta, Kauniaista ja Espoosta ja laajenee myöhemmin muihin Länsi-Uudenmaan kuntiin. Kaikille palvelun asiakkaille lähetetään kirjeet ja järjestetään infotilaisuuksia. Espoon kaupunki vastaa kulkukeskuksen toiminnasta. Kulkukeskuksella ja henkilökuljetuksilla on oma tiimi logistiikkapalveluissa. Palvelu on tarkoitettu korvaamaan julkista liikennettä. Noin 80 kehittäjäasiakasta on osallistunut kulkukeskuksen kehittämiseen. Aivan kaikkia toiveita ei ole pystytty huomioimaan palvelussa. Lähitaksi Oy hoitaa kuljetusten välityksen.

Käsittelystä:

Kommentti: tämä oli hyvä kokonaiskuva!

Päätös: merkittiin esitys tiedoksi.

9.3 Sivistystoimi/ Susanna Tommila

Kulttuuripalveluissa näkyy koronan vaikutus. Salit täytetään vain osittain. Naulakoilla ja muissa tiloissa pitää välttää tungosta. Kannattaa harrastaa liikuntaa ja tavata ihmisiä turvallisesti. Emmassa on mielenkiintoinen parkkihalli -näyttely.

Käsittelystä:

Kysymys: kun ikääntynyt tulee kulttuuritapahtumaan, saako hän maskin sieltä?

Vastaus: periaatteessa tulee olla omat maskit, mutta asiakas saa kyllä maskin, ellei ole omaa mukana.

Kommentti: kiitokset Esa Yletyiselle, hienoa, että on ollut mahdollisuus päästä kuntosaleille ja liikuntapaikkoihin!

10. Muut asiat:

10.1 Julkaisujärjestelmä

Espoon uusi julkaisujärjestelmä tulee kokeiluvaiheeseen ja siihen liittyen ehkä tarvitaan vanhusneuvostosta edustajia.

Päätös: Asia otetaan seuraavaan vanhusneuvoston kokoukseen.

10.2 Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston esityksen omaishoidontuen lakisääteisistä eteneminen

Asiaa on käsitelty sosiaali- ja terveyslautakunnan syyskuun kokouksessa. Tällä hetkellä ei ole vielä käytettävissä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksen pöytäkirjaa, koska sitä ei ole vielä julkistettu.

Päätös: selvitetään esityksen eteneminen.

10.3. Valtakunnallinen vanhusneuvostopäivä 21.10.2020

Puheenjohtajalla on puheenvuoro valtakunnallisessa vanhusneuvostopäivässä aiheesta ”Kokemus poikkeusajoista ja mikä voisi vanhusneuvostojen rooli?”

Päätös: sovittiin, että aiheeseen liittyviä nostoja voi lähettää puheenjohtajalle sähköpostitse.

11. Tiedoksi kevään 2021 vanhusneuvoston kokoukset ja järjestötapaaminen

Kevään 2021 vanhusneuvoston kokoukset (keskiviikkoisin 12.30-15.30, paitsi 12.5 klo 12-16):

13.1.2021

10.2.2021

10.3.2021

7.4.2021

12.5.2021 lyhyt kokous klo 12-13.30 ja järjestötapaaminen 13.30-16

12. Syksyn 2020 vanhusneuvoston kokoukset:

Keskiviikkoisin klo 12.30-15.30 (mikäli kokoonnutaan paikan päällä, tilat on varattu klo 16 asti):

4.11.2020

9.12.2020

PKS -vanhusneuvostojen tapaaminen etäkokouksena 20.10.2020 klo 13-15

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Olli Männikkö
puheenjohtaja

Maria Rysti
sihteeri

pöytäkirjan tarkastaja
Kalevi Kivistö